

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5554/2019
22.01.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Божидара Вујичића и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марија Кнежевић, адвокат из ..., против тужених мал. ББ из ..., чија је законска заступница мајка ВВ из ..., чији је пуномоћник Љиљана Петрић, адвокат из ..., ради измене одлуке о издржавању малолетног детета, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 502/19 од 26.09.2019. године, у седници одржаној 22.01.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 502/19 од 26.09.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П2 541/19 од 05.07.2019. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован преиначени тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се измени пресуда Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П2 512/17 од 05.10.2017. године у односу на висину доприноса тужиоца за издржавање мал. туженог, тако што ће се тужилац обавезати да, на име свог доприноса за издржавање мал. туженог, уместо досуђених 15.000,00 динара месечно, плаћа 4.000,00 динара почев од 22.03.2018. године па док трају услови за то, сваког месеца унапред до 10-ог у месецу, а у случају доцње са законском затезном каматом од момента доцње па до исплате. Ставом другим изреке делимично је усвојен преиначени тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се измени пресуда Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П2 512/17 од 05.10.2017. године у односу на утврђене термине виђања тужиоца и мал. туженог и то тако да ће се виђање мал. туженог и тужиоца одвијати у очевом домаћинству сваки други и четврти викенд, од суботе од 10 часова до недеље до 18 часова, с тим што мајка може да назове дете пре спавања у суботу око 19 часова и након спавања у недељу око 9 часова, као и сваки други дан верских и државних празника од 10,00 до 18,00 часова по договору родитеља, с тим да се отац обавезује да дође по дете и након виђања врати га мајци. Ставом трећим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 502/19 од 26.09.2019. године, ставом првим изреке жалба тужиоца је одбијена, а првостепена пресуда потврђена у побијаном одбијајућем делу одлуке о доприносу тужиоца дејем издржавању и одлуке о парничним трошковима. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11, 55/14 и 87/18), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. у вези са чланом 8. ЗПП на коју се указује у ревизији, с обзиром да се правило о оцени доказа из члана 8. ЗПП у поступку пред другостепеним судом примењује само у ситуацији када се другостепена одлука доноси после расправе одржане пред тим судом

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П2 512/17 од 05.10.2017. године (чија се измена у делу одлуке о издржавању тражи у овом поступку), тужилац је обавезан да доприноси издржавању мал. туженог у висини од 15.000,00 динара месечно, почев од 12.06.2017. године па док за то постоје законски услови до 15-ог у месецу за текући месец. Тужилац је завршио средњу ... школу и 6. степен за Незапослен је и даље, води се на евиденцији Националне службе за запошљавање и активно тражи посао. Док је живео са туженом доносио је робу из Мађарске и продавао на пијаци у Новом Саду, те на тај начин зарађивао више стотина евра месечно. Повремено је таксирао и од тога зарађивао 14.000,00-15.000,00 динара. Од имовине и сада има кућу у ... коју је наследио од бабе 2003. године, коју је раније издавао у закуп, а сада је у руинираном стању. Нема других лица које је дужан да издржава и живи сам у кући. Са братом и оцем потписао је признанице о позајмици 72.000,00 динара (у септембру 2017. године) и 140.000,00 динара (у априлу 2018. године), ради плаћања дејег издржавања. Има здравствених проблема са срцем и боловима у грудима. Од октобра 2017. године редовно плаћа досуђено издржавање од 15.000,00 динара.

Мал. тужени је рођен ...2016. године и иде у вртић. Тужена је по занимању доктор стоматологије и у сталном је радном односу у Дому здравља ... где месечно остварује око 56-60.000,00 динара. Она и сада са дететом живи код родитеља, не плаћа закупнину, али учествује у режијским трошковима. За дете сада плаћа трошкове вртића, исхрану, гардеробу и играчке. Укупне потребе мал. туженог се стално повећавају, али је износ од 40.000,00 динара довољан да покрије све трошкове и издатке за потребе детета.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев којим је тужилац тражио да се измени пресуда Основног суда у

Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П2 512/17 од 05.10.2017. године у делу одлуке о доприносу тужиоца издржавању мал. туженог, налазећи да су се у периоду између два пресуђења потребе мал. туженог повећале, с обзиром на његов узраст и објективни пораст основних егзистенцијалних трошкова који прате свакодневни живот и одрастање детета предшколског узраста, док је тужилац у време доношења претходне пресуде био незапослен, што је и сада, да нема обавезе издржавања других лица, осим малолетног туженог, те да је једина промењена околност да не остварује више приходе по основу издавања у закуп куће коју је наследио, а која је и даље у његовом власништву.

Код овако утврђеног чињеничног стања, Врховни касациони суд налази да је правилан закључак нижестепених судова да у конкретном случају нису испуњени услови за смањење издржавања прописани одредбом члана 164. (“Сл. гласник РС” бр. 18/05).

Наиме, одредбом члана 164. Породичног закона прописано је да се висина издржавања може смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука. Одредбом члана 154. став 1. истог закона прописано је да малолетно дете има право на издржавање од родитеља, док је одредбом члана 160. став 1. прописано да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Потребе повериоца издржавања према ставу 2. и 3. овог члана зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода и других околности од значаја за одређивање издржавања, а могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицања зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица и других околности од значаја за одређивање издржавања.

Приликом одлучивања о захтеву тужиоца за измену раније одлуке, нижестепени судови су имали у виду све околности случаја и правилно оценили животни и материјални положај тужиоца. Наиме, побијаном одлуком исправно су оцењене све наведене - релевантне околности и то најпре потребе малолетног туженог према његовом узрасту, усаглашене захтевима и условима средине у којој живи у време доношења нижестепених одлука, те да се укупне потребе мал. туженог стално повећавају, али да је износ од 40.000,00 динара (који износ је у истој висини утврђен и у пресуди чија се измена тражи у овом поступку у делу одлуке о издржавању) довољан да покрије све трошкове и издатке за потребе детета. Такође, нижестепени судови су ценили и могућности тужиоца, утврђене у складу са чланом 160. став 3. истог закона, уз правилан закључак другостепеног суда да је у време доношења претходне пресуде тужилац био незапослен, што је и сада, те да нема обавезе издржавања других лица, осим малолетног туженог, те да је једина промењена околност да не остварује више приходе по основу издавања у закуп куће коју је наследио, која је и даље у његовом власништву и сада је руинирана, правилно оценивши да ова околност не може бити од утицаја на измену раније одлуке о висини доприноса тужиоца издржавању малолетног туженог, јер тужилац као власник није улагао у одржавање куће, те је сам своју имовину довео у руинирано стање, иако би издавањем могао обезбедити одређена материјална средства, па је правилан закључак нижестепених судова да наведено не ослобађа обавезе тужиоца да доприноси издржавању свог малолетног сина, због чега су по оцени Врховног касационог суда нижестепени судови уз правилну примену

материјалног права одбили тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се измени пресуда Основног суда у Суботици, Судска јединица у Бачкој Тополи П2 512/17 од 05.10.2017. године тако што ће се тужилац обавезати да на име свог доприноса за издржавање мал. туженог уместо досуђених 15.000,00 динара месечно, плаћати 4.000,00 динара почев од 22.03.2018. године па док трају услови за то. При томе, нижестепени судови су правилно закључили да се ради о младој, радно способној особи, те да је као такав тужилац дужан да обезбеди законити извор прихода, који је довољан да у разумној мери подмири потребе детета са којим не живи. Преко висине доприноса од 15.000,00 динара, за који је тужилац обавезан да учествује у издржавању малолетног детета, а до висине укупно утврђених потреба, доприносиће тужена, као мајка и то како у материјалним средствима, тако и радом са дететом који се огледа у чувању, подизању, васпитавању и заступању његових других интереса, у мери у којој је то потребно ради заштите личности, права и интереса мал. туженог.

Ревидент неосновано у ревизији указује да судови нису водили рачуна о егзистенцији тужиоца, са једне стране, као и о потребама малолетног детета са друге стране, с обзиром да су судови, супротно наводима ревизије, имали у виду све наведене околности, и то чињеницу да тужилац у свом власништву има непокретност - кућу у ..., која је сада у руинираном стању, а коју је раније издавао у закуп, док тужена и сада са мал. дететом живи код родитеља, не плаћа закупнину, али учествује у режијским трошковима, због чега је правилно закључивање нижестепених судова да плаћањем износа од 15.000,00 динара на име доприноса у издржавању мал. туженог неће бити угрожена егзистенција тужиоца. Наиме, када је у питању издржавање малолетне деце родитељи су дужни да издржавају дете из сопствене имовине или прихода, а у складу са својим могућностима. Могућности родитеља, међутим, не процењују се на начин на који се то чини када су у питању неки други облици законског издржавања, већ се сматра да су родитељи увек дужни, макар и по цени жртвовања неких сопствених потреба, да обезбеде издржавање свом малолетном детету. Дакле, родитељи су дужни да се одричу властитог егзистенцијалног минимума и да улажу посебне напоре за прибављање потребних материјалних средстава када је у питању њихова обавеза издржавања малолетног детета, па отуда чињеница да је тужилац незапослен, те да не успева да нађе посао, не утиче на висину његовог доприноса за издржавање малолетног детета, будући да је био незапослен и у време доношења претодне одлуке, чија измена се тражи у овом поступку, па у том смислу није дошло до промене околности на страни тужиоца.

Претежни део навода тужиоца у ревизији односи се посредно или непосредно на чињенично стање које он сматра битним а које, по његовом мишљењу, није правилно или потпуно утврђено у спроведеном поступку. Ти наводи ревизије којима се указује на погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање не могу бити дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП, ни са изузетком да се у смислу члана 403. став 2. овог закона ради о ревизији изјављеној у породичном спору за издржавање. Чињенични наводи тужиоца не доводе у сумњу правилност примењеног материјалног права садржаног у одредбама Породичног закона.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. ЗПП донео одлуку као у изреци пресуде.

Председник већа – судија

Весна Поповић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић